

KOMENDA POWIATOWA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W WEJHEROWIE

tel. +48 (58) 677 61 11
fax: +48 (58) 677 61 13

sekretariat.wejherowo@straz.gda.pl
www.gov.pl/kppsp-wejherowo

84-200 Wejherowo
ul. Tartaczna 5

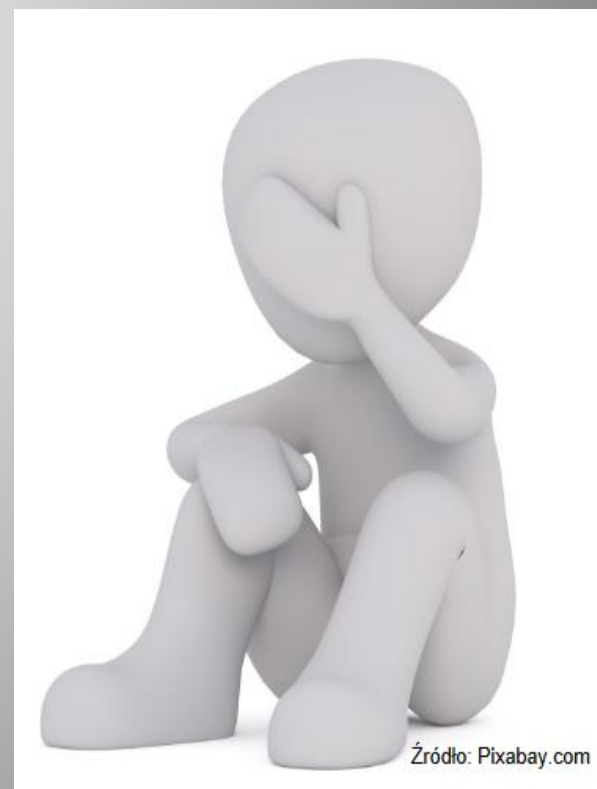
Ustawa OSP w zakresie BHP

Przygotowała: sekc. Paulina Koszałka

Poruszane w prezentacji zagadnienia:

- 1. Ustawa OSP i zapisy związane z zadaniami dla PSP w zakresie BHP**
- 2. Omówienie szkoleń z zakresu BHP**

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 194 z późn. zm.).

Art. 8.

[Strażacy OSP uprawnieni do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych]

Do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest uprawniony strażak OSP, który:

- 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat,
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,
- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych

- zwany dalej "strażakiem ratownikiem OSP".

Art. 9. [Wiek strażaka ratownika OSP i kandydata na strażaka ratownika OSP; wykaz strażaków ratowników OSP]

1. Dopuszcza się pełnienie funkcji kierowcy przez strażaków ratowników OSP po ukończeniu przez nich 65 lat pod warunkiem posiadania aktualnych badań lekarskich dopuszczających do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych.

Art. 26.

[Warunki bezpieczeństwa i higieny służby strażaków ratowników OSP]

Wymagania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie **art. 29a ust. 2 ustawy** z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej,

mają odpowiednio zastosowanie do strażaków ratowników OSP biorących udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, a także w szkoleniach i ćwiczeniach.

Art. 29a.

Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i higieny służby

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby strażaków, z uwzględnieniem wymagań:

- 1) bezpieczeństwa i higieny służby w obiektach przeznaczonych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) w zakresie wyposażenia strażaków w środki ochrony indywidualnej;
- 3) w zakresie zabezpieczenia medycznego strażaków podczas akcji ratowniczych, ćwiczeń i szkolenia;
- 4) bezpieczeństwa i higieny służby podczas akcji ratowniczych, ćwiczeń i szkolenia.

Rozporządzenie powinno ponadto uwzględniać optymalne warunki bezpieczeństwa i higieny służby w stosunku do zadań wykonywanych przez strażaków.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ STRAŻAKÓW RATOWNIKÓW OSP

- Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, przysługują na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przepisach [ustawy](#) z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą;
- Rekompensata pieniężna, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia, nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów;
- Odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu;
- Zwrot kosztów pogrzebu.

Świadczenia są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Strażakowi ratownikowi *OSP*, który uczestniczył w zaewidencjonowanym w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 14g ust. 1 *ustawy* z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, *za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia, nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów*, przysługuje, na jego wniosek, rekompensata pieniężna, zwana dalej "**rekompensatą**".

Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 3

[Odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu] , ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny jego zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia mienia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

W razie śmierci strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w zaewidencjonowanym w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 14g ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, **koszty pogrzebu** pokrywa się ze środków pozostających w dyspozycji właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

WYTYCZNE

W sprawie trybu postępowania w przedmiocie ustalania uprawnień do uzyskania jednorazowego odszkodowania oraz jego wysokości, w związku z wypadkiem strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu, zawodach lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu

Na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1969, ze zm.), art. 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o ochotniczych Strażach Pożarnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 194, ze zm., zwana dalej „ustawą o OSP”), ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 398, ze zm.), ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2015, ze zm., zwana dalej „ustawą o świadczeniach odszkodowawczych”):

§ 1

Wprowadzam do służbowego stosowania „Wytycznych w sprawie trybu postępowania w przedmiocie ustalania uprawnień do uzyskania jednorazowego odszkodowania oraz jego wysokości, w związku z wypadkiem strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu, zawodach lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu” w jednostkach organizacyjnych PSP z terenu województwa pomorskiego.

§ 2

1. Wypadek strażaka ratownika OSP jest zgłaszany do stanowiska kierownika KP/KM przez Kierującego Działaniem Ratowniczym (KDR) lub Naczelnika OSP. Następnie wypełniony zostaje „meldunek o wypadku” i przesłany do jednostki nadrzędnej.
2. W przypadku strażaka ratownika OSP, który doznał straty w mieniu w trakcie dojazdu do siedziby remizy lub zdarzenia własnym transportem, niezbędne jest **poinformowanie Policji**, w celu przeprowadzenia przez ten organ czynności wyjaśniających, w ramach przysługujących temu organowi ustawowych uprawnień.
3. Komendant Powiatowy/Miejski PSP, właściwy dla miejsca siedziby OSP:
 - a) powołuje komisję powypadkową. Komisja powypadkowa ustala okoliczności i przyczyny wypadku w trybie i na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach odszkodowawczych, w szczególności realizuje zadania wskazane w art. 20 ustawy odszkodowawczej,

- b) po zakończeniu postępowania wyjaśniającego i zatwierdzenia protokołu powypadkowego, kieruje strażaka ratownika OSP do komisji lekarskiej MSWiA, na podstawie skierowania,
- c) w przypadku wydania przez komisję lekarską podległą MSWiA orzeczenia o uszczerbku na zdrowiu strażaka ratownika OSP - wszczyna postępowanie administracyjne w sprawie przyznania świadczenia odszkodowawczego, w ramach, którego ustala prawo do świadczenia, żądając od poszkodowanego m.in. pisemnego oświadczenia o wyborze świadczeniodawcy odszkodowania (z tytułu stosunku pracy/służby lub ubezpieczenia społecznego lub Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Gdańsku, zgodnie z art. 13 ust. 8 ustawy o OSP) wraz z numerem konta bankowego do wykonania przelewu świadczenia,
- d) w przypadku wyboru przez poszkodowanego, jako świadczeniodawcy Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Gdańsku, zawiadamia o tym niezwłocznie Komendanta Wojewódzkiego PSP w celu zabezpieczenia środków finansowych w budżecie oraz wydaje, w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania, decyzję ustalającą prawo do świadczenia i wysokość jednorazowego odszkodowania,
- e) przekazuje niezwłocznie po zakończeniu postępowania administracyjnego do Komendy Wojewódzkiej PSP w Gdańsku wniosek oraz załączniki, jako kopie poświadczony zgodnie z oryginałem:
 - protokołu powypadkowego,
 - orzeczenia komisji lekarskiej, o której mowa w art. 31 ustawy o świadczeniach odszkodowawczych,
 - oświadczenia o wyborze świadczeniodawcy,
 - decyzji w sprawie ustalenia jednorazowego odszkodowania w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu dla strażaka ratownika OSP.

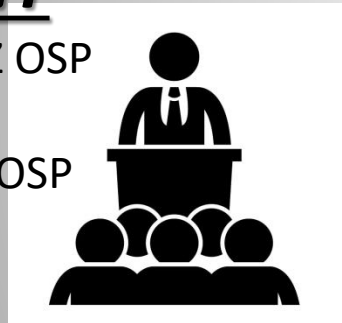
ART. 17 USTALANIE OKOLICZNOŚCI I PRZYCZYN WYPADKU

Poszkodowany OSP strażak ratownik OSP
lub członkowie jego rodziny

Zadania GMINY

- OBOWIĄZKOWA UMOWA Z OSP
- OBOWIĄZKOWE
- UBEZPIECZENIE STRAŻAKA OSP
- BADANIA STRAŻKA OSP
- SZKOLENIE BHP

Zadania PSP

- DOKUMENTACJA ZE ZDARZENIA
- ZAWIADOMIENIE O WYPADKU JEDNOSTKI MACIERZYTEJ
- DOKUMENTACJA WYPADKU
- POSTĘPOWANIE POWYPADKOWE

Komisja lekarska

SKIEROWANIE NA KOMISJĘ
LEKARSKĄ PODLEGŁĄ MSWiA

**POWIADOMIENIE
PROKURATORA
POWIADOMIENIE
PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI
PRACY W PRZYPADKU ŚMIERCI**

ORZECZENIE
O USZCZERBKU

Decyzja o wypłacie
odszkodowania **KP PSP**
Realizacja decyzji o wypłacie
do **KW PSP**

Szkolenie wstępne

§ 21 rozporządzenia odnosi się do szkolenia wstępnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby. Komendant Główny PSP wydał dwa programy szkoleń, które zatwierdzone zostały przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jeden to program szkolenia podstawowego strażaka ratownika OSP, a drugi to program, dotyczący szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla strażaków OSP. Punkt II.1.3. programu szkolenia z zakresu BHP dla strażaków OSP stanowi, że szkolenie realizuje się jako pierwszy element szkolenia podstawowego strażaka ratownika OSP. Tematyka programu szkolenia z zakresu BHP dla strażaków OSP wskazuje, że pokrywa się ona z zakresem szkolenia wstępnego BHP określonego w rozporządzeniu.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1681)

Szkolenie okresowe

Zgodnie z § 22 ust. 1 i 3 szkolenie okresowe BHP strażaka jest organizowane nie rzadziej niż raz na 3 lata w formie seminarium lub instruktażu, z tym że pierwsze szkolenie okresowe BHP przeprowadza się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia przez strażaka szkolenia wstępnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

W przypadku strażaka ratownika OSP pierwsze szkolenie okresowe BHP powinno być przeprowadzone w ciągu 12 miesięcy po ukończeniu przez niego szkolenia podstawowego strażaka ratownika OSP.

Przed wejściem w życie ustawy o OSP strażacy ratownicy OSP nie mieli obowiązku przechodzenia okresowych szkoleń z zakresu BHP. W ramach odbywanych przez nich szkoleń i ćwiczeń nabywali oni wiedzę, w tym z zakresu BHP, ale nie odbywało się to w postaci szkoleń obejmujących wyłącznie tematykę BHP. Należy więc przyjąć, że do członków OSP, którzy 01.01.2022 r. zostali zaliczeni do grona strażaków ratowników, termin 3 lat na odbycie szkolenia okresowego BHP upływa z końcem 2024 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1681)

Jak wynika z art. 10 ust. 1 pkt 1a ustawy o OSP w ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina zapewnia, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczym strażom pożarnym finansowanie szkoleń innych niż wskazane w art. 11 ust. 1 oraz szkoleń z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Art. 11. 1. Szkolenia, w tym szkolenia specjalistyczne strażaków ratowników OSP oraz kandydatów na strażaków ratowników OSP, prowadzi nieodpłatnie Państwowa Straż Pożarna na podstawie programów opracowywanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (...).

Odnosząc powyżej przywołany przepis do szkoleń BHP strażaków ratowników OSP należy stwierdzić, że na gminie ciąży obowiązek finansowania tych szkoleń. Należy przy tym uwzględnić, że art. 10 ust. 1 pkt 1a ustawy o ochotniczych strażach pożarnych obciąża gminę obowiązkiem wyłącznie finansowania szkoleń, przepisy nie stanowią wprost o podmiocie odpowiedzialnym za organizację szkoleń okresowych z zakresu BHP.

Jedyny opracowany przez KG PSP „Program szkolenia z zakresu bhp dla strażaków OSP”, zawiera zagadnienia do omówienia podczas przeprowadzenia szkolenia wstępnego.

Strażak ratownik OSP ma obowiązek aktualizować przedmiotową wiedzę w ramach doskonalenia umiejętności.

ZATWIERDZAM
MINISTER
SPRAW WNETRZNYCH
I ADMINISTRACJI
Mikołaj Kamiński

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

**PROGRAM SZKOLENIA Z ZAKRESU
BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY
DLA STRAŻAKÓW
OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH**

OPRACOWAŁ
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
z sp.
Adam Koneczny
nadwój. dr inż. Adam KONECZNY
Zastępca Komendanta Głównego

Warszawa, 21 września 2023 r.

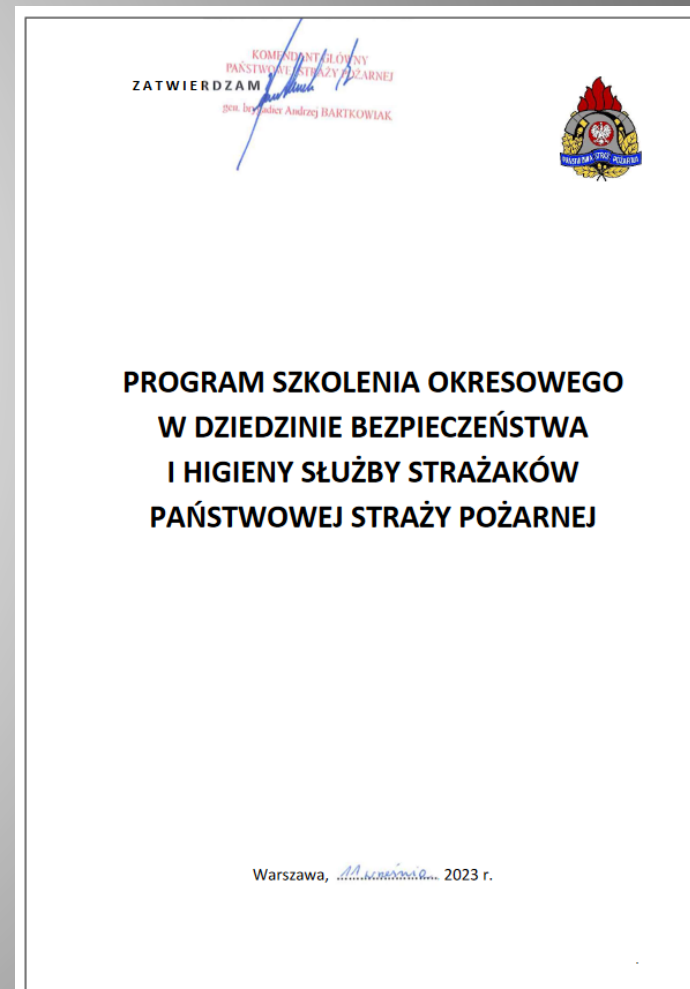
Załącznik nr 1

		Karta szkolenia z zakresu BHP	
		(nazwa organizatora szkolenia)	
1. Imię i nazwisko osoby podlegającej szkoleniu			
2. Nazwa jednostki OSP			
.....			
a. Instruktaż ogólny	Instruktaż ogólny przeprowadził w dniu		
 (podpis osoby, której udzielono instruktażu) (imię i nazwisko przeprowadzającego instruktaż)	
4. Instruktaż stanowiskowy	1) Instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy STRAŻAK OSP		
	przeprowadził w dniu / dniach		
 (imię i nazwisko przeprowadzającego instruktaż)		
Po przeprowadzeniu instruktażu stanowiskowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy			
Pan(i)			
został(a) dopuszczony(na) do wykonywania pracy na stanowisku			
..... STRAŻAK OSP			
.....			
	 (podpis osoby, której udzielono instruktażu) (data i podpis naczelnika OSP)
* - podpis stanowi potwierdzenie odbycia instruktażu i zapoznania się przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącymi wykonywanych zadań.			

Dlaczego obowiązek przeprowadzenia szkoleń nie jest po stronie PSP?

Dlatego, że nie został opracowany przez KG PSP program takiego szkolenia dedykowany dla OSP, który zatwierdził Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Wracając do zapisu **art. 26. ustawy o OSP** (slajd 4), szkolenia okresowe z zakresu bhp strażaków ratowników OSP mogą być realizowane na podstawie „Programu szkolenia okresowego w dziedzinie bhp strażaków PSP”.

Zgodnie z „Zasadami przygotowania strażaków OSP do udziału w działaniach ratowniczych” - **Obowiązek organizacji doskonalenia umiejętności strażaków ratowników OSP spoczywa bezpośrednio na właściwym naczelniku OSP, o ile statut nie stanowi inaczej.**

W przypadku szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, instruktą stanowiskowy prowadzi naczelnik OSP z jednostki (który ukończył szkolenie z metodyki przeprowadzania instruktaży stanowiskowego), która skierowała słuchacza na szkolenie;

W przypadku szkoleń dla naczelników OSP, zagadnienia z zakresu przygotowania słuchacza do przeprowadzania instruktażu stanowiskowego podczas szkoleń BHP mogą prowadzić jedynie:

- osoby, które mają w zakresie obowiązków realizację zagadnień z zakresu BHP.
- specjaliści i inspektorzy BHP.

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

ZATWIERDZAM
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
gen. brygadier Andrzej BARTKOWIAK

**ZASADY
PRZYGOTOWANIA
STRAŻAKÓW RATOWNIKÓW
OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
DO UDZIAŁU W DZIAŁANIACH
RATOWNICZYCH**

Warszawa, *11 kwietnia*..... 2023 r.

Dziękuję za uwagę

